

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12574

Tarih : 30.06.2025

10/2863

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ekonomik krizin her geçen gün derinleştiği, enflasyonun, gelir dağılımı eşitsizliğinin, yoksulluğun ve işsizliğin artarak devam ettiği Türkiye ekonomisinde en çok yoksullaşan kesimlerin başında emekliler gelmektedir. Milyonlarca emekli, aylık olarak hesaplanan açlık sınırının dahi neredeyse yarısıyla geçinmek zorunda kalmaktadır. Bu da emeklilerin barınma, sağlık, beslenme başta olmak üzere çok ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmalarına sebep olmaktadır.

Milyonlarca emeklinin düşük maaş nedeniyle açlığa, yoksulluğa, sefalete, dışlanmaya, yalnızlığa, umutsuzluğa mahkûm edildiği ve her türlü kamu hizmeti ve temel haklardan yoksun bırakıldığı politikalara karşı insana yaraşır, onurlu bir yaşam için emeklilerin başta ekonomik olmak üzere tüm sorunlarının açığa çıkarılması ve haklı taleplerine yanıt üretilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
DEM Parti Grup Başkanvekili
Kars Milletvekili

Sezai TEMELLİ
DEM Parti Grup Başkanvekili
Muş Milletvekili

GEREKÇE

Ağır ekonomik kriz koşullarında ücretlerin düşük, mal ve hizmet bedellerinin çok yüksek olduğu Türkiye ekonomisinde emekliler başta olmak üzere emeğiyle geçinen yurttaşlar gün geçtikçe yoksullaştırılarak açlığa mahkûm edilmektedir. Sabit gelirli olanlar başta olmak üzere alım gücünün her geçen gün düştüğü, enflasyon baskısının artarak devam ettiği, dolar kurunun, ithalata bağımlılığın ve işsizliğin arttığı bir ortamda emekçilerin yaşamı daha da zorlu hale gelmiştir. Zamların takip edilemediği günümüzde ülkedeki en düşük maaşlarından birisini alan emeklilerin geçim derdi daha da artmıştır.

Emeklilik hem çalışmaya bağlı bir hak hem de çalışma hakkının devamıdır. Ömürlerinin verimli zamanlarını çalışarak geçirmiş olan yurttaşların emekliliklerini huzur ve refah içinde geçirmeleri sağlamak dünyanın her yerinde olduğu gibi ülkemizde de devletin ve iktidarın asli temel yükümlülüklerindendir. Fakat ülkemizde emekliler yurttaşlar 2000'li yılların başından itibaren hak kayıpları yaşamaya devam etmektedirler. Bu mağduriyetlerin temel kaynağı ise 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'dur. 2008 yılında yürürlüğe giren 5510 sayılı yasa ile emekliliğe erişim hakkı zorlaşmış, emeklilik yaşı yükseltilmiş, emekli aylığı elde etme koşulları değişmiş ve emekli aylıkları ciddi biçimde düşmeye başlamıştır. İktidar tarafından "Emekliler Yılı" ilan edilen 2024 yılında dahi emeklilerin alım gücü düşmeye devam etmiş, emekliler açlığa ve yoksulluğa mahkûm edilmişlerdir.

En düşük ev kiralalarının 20 ile 30 bin TL arasında değiştiği Türkiye'de 16 milyon emeklinin yaklaşık 4 milyonu 14. 469 TL ile yaşamaya çalışmaktadır. Emeklilerin büyük bir kısmının maaşı açlık sınırının altında veya en düşük emekli maaşına yakın seyretmektedir. Emekliler bu şartlar altında hayatlarını idame ettirmeye çalışmaktadırlar. Fakat artık emekliler için bıçağın kemiğe dayandığı noktadayız. En temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamayan emekliler isyan noktasına gelerek sokaklarda haklarını aramaktadır. Emekliler, bu sefalet rakamlarıyla geçinemediklerini, insan onuruna yaraşır bir maaş talep ettiklerini dile getirmektedir.

Yapılan araştırmalar da bu düşük ücretlerden dolayı emeklilerin pandemi dönemini çok aşan bir izolasyona maruz kaldıklarını, dışarı çıkamadıklarını, sosyalleşemediklerini, ciddi sağlık sorunları olmasına rağmen beslenemediklerini ve hastane randevularına dahi yol ve ilaç parası sıkıntısından dolayı gidemediklerini ortaya koymuştur. Çok sayıda emeklinin düşük maaşından dolayı geçinemediği, ilerleyen yaşlarına ve sağlık sorunlarına rağmen ağır işlerde çalışmak zorunda kaldığı da bilinen bir gerçektir. Geçen haftalarda yaşadığımız 71 yaşındaki bir emekli yurttaşın çalıştığı inşattan düşerek, yine 75 ve 65 yaşındaki iki emekli yurttaşın da çalıştıkları taksi durağında kalp krizi geçirerek yaşamını yitirmesi sayısız örnekten sadece birkaç tanesidir.

Yüksek enflasyon ortamında sadece belirli dönemlerde ve TÜİK'in güven vermeyen rakamlarına bağlı kalarak emekli maaşlarına yapılan cüzi zamlar bir anlam ifade etmemektedir. Zira bu cüzi zamlar yüksek enflasyon ve derinleşen ekonomik kriz karşısında henüz diğer zam gelmeden erimekte ve emekliler aldıkları zamların öncesinden daha da beter, alım gücünün düştüğü bir durumla karşılaşmaktadır.

İnsan yaşamının huzura, sağlığa, ekonomik ve sosyal desteğe en çok ihtiyaç duyduğu bu evresinde milyonlarca emekli yurttaşımızın insana yaraşır, onurlu bir yaşam sürebilmesi amacıyla, seyyanen zam talepleri başta olmak üzere emekli maaşlarının yeniden düzenlenmesi için Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddelerine göre Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.